

APMA

AGRUPACIÓ PER A LA PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT - Sant Sebastià, 11 , 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

El qui subscriu, Xavier Roset i Juan, major d'edat, natural de Vilanova i la Geltrú, comarca del Garraf, que viu en aquesta mateixa ciutat, al carrer Llibertat 130 2on 1^a, posseïdor del carnet d'identitat n° 37.282.383, expedit a Vilanova i la Geltrú, telèfon 93 815 6865, i en nom i representació de l'Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient (APMA), constituïda el 27 de juliol de 1990, aprovada el 17 d'octubre del mateix any, inscrita amb el núm. 146-AJUV, respectuosament, us

EXPOSA

Que havent consultat l'estudi d'impacte ambiental del Projecte d'ampliació de la dàrsena comercial del port de Vilanova i la Geltrú hem trobat una sèrie d'imperficcions i mancances en el citat estudi que enumerem a continuació:

1) Alteració de la dinàmica dels sediments marins.

La modificació topològica, provocada per la construcció de nous espigons o el recreixement dels ja existents, produirà sens dubte alteracions importants en la dinàmica de circulació de les aigües i en els processos d'erosió, transport i sedimentació de sediments marins en tota la zona costanera situada a ponent del port.

Aquests canvis han de ser estudiats amb molt detall, ja que poden provocar greus alteracions de la morfologia costanera en tot el sector situat a ponent del port, especialment en les zones més sorrenques, com la Platja Llarga de Vilanova, i també en tot el sector conegut com a Ibersol - Prat de l'Esquerrer.

Pel que fa a la Platja Llarga, es tracta d'un espai protegit, en haver estat inclòs a l'inventari de zones humides de Catalunya. Aquest espai està sotmès des de fa anys a una forta erosió, que ha donat lloc a un greu procés de regressió de la línia de costa. Cal remarcar que fa uns anys es van construir uns espigons en aquesta Platja, per tal d'evitar la greu erosió que està patint. En l'autorització per a la construcció d'aquests espigons, publicada al BOE, es va assenyalar que calia efectuar uns estudis batimètrics durant uns anys, per tal d'avaluar si els espigons tenien els efectes desitjats. Aquests estudis, que desconexim si s'han fet, no s'esmenten en l'estudi d'impacte ambiental, i s'haurien d'haver tingut en compte o realitzar-se, per tal de conèixer l'impacte que la construcció del port pot tenir en tot aquest sector.

Pel que fa al sector conegut com a Ibersol - Prat de l'Esquerrer, es tracta d'una zona urbanitzada, amb un passeig marítim arran de mar que sofreix any rera any greus processos d'erosió. La pèrdua de sediments ha arribat a descalçar el paviment del passeig i el mar s'ha emportat aigües endins, en diverses ocasions, diferents elements del mobiliari urbà (dutxes, tanques, etc.). Els efectes que pot ocasionar en aquest sector la construcció del nou port de Vilanova poden ser molt greus, provocant importants pèrdues econòmiques i materials, i potser fins i tot humanes. Cal per tant que l'estudi d'impacte del nou port avaluï els efectes que la construcció del port pot tenir en tot aquest sector.

El sector situat entre el promontori de Santa Llúcia i la Platja Llarga ha anat perdent els darrers decennis una bona part dels sediments que antigament hi havia dipositats, i ara les aigües arriben a erosionar fortament l'escullera construïda per protegir la via de RENFE, arribant gairebé a descalçar-la en diferents punts. Aquest fet ha obligat fins i tot a decidir recentment per part d'ADIF actuacions de reforçament de l'escullera en tot aquest tram. L'estudi d'impacte ambiental hauria de tenir en compte la possible erosió ocasionada en tot aquest sector com a conseqüència de la construcció del nou port, que podria tenir greus conseqüències econòmiques i humanes, si s'arriba a produir un descalçament de la via per la qual passa la línia de rodalies C2. Fins i tot un simple tall de la circulació, necessari en moments de fort onatge, podria provocar greus pèrdues econòmiques i importants molèsties a la població.

Considerem que la construcció del nou port agreujarà intensament els processos erosius en tot aquest sector de la costa, i que un estudi d'impacte ambiental ben realitzat posaria de manifest aquesta greu amenaça, que ara no s'ha tingut en compte, fet que invalida totalment aquest EIA.

En l'apartat que fa menció de la qualitat del sediment a dragar es comenta que no està contaminat i pot ser abocat al mar directament on cal estudiar els efectes sobre la dinàmica litoral. L'abocament no hauria de fer-se sobre les zones protegides de Costa del Garraf on hi ha les importants i sensibles praderies de posidònia que poden quedar enterrades. D'altra banda el dragat segurament també es farà de la zona interna del port o sota l'actual espigó que no ha estat avaluat la contaminació que pot tenir i que es barrejarà amb les sorres fora dic, amb el greu impacte negatiu que pot tenir sobre el medi abocaments de llots del fons del port a mar obert, i davant de les platges o en zones marines protegides, com es a fer el passat maig de 2009.

En l'estudi geològic aprofitat d'un estudi geotècnic del 2000 d'una altra empresa a una zona no concretada hi ha una errada quan s'afirma que el llims (*fangos* a l'estudi) té un espessor de 1 metre i les gràfiques diuen que esta a 3 metres es a dir 10 m de fondària, sense concretar el tipus de llims si són de dins del port o si es troben contaminats. Tampoc especifica l'estudi en qüestió què hi ha per sota dels 12 metres de profunditat, estant per tant incomplet i erroni en la seva definició i concreció de les capes geològiques sota els fons marí.

Per totes aquestes consideracions és qüestionable atorgar el grau "sense impacte" al canvi en la línia de costa que l'estudi d'impacte ambiental afirma i caldria titllar-lo de sever o crític.

2) Afectació de les praderies de fanerògames marines

Actualment, al litoral de Vilanova i la Geltrú, la zona que ocupa la *Posidonia oceanica* constitueix un Lloc d'Importància Comunitària (LIC) anomenat Costes del Garraf, que forma part de la Xarxa Natura 2000 i del Pla Especial d'Interès Natural (PEIN) i és considerat, també, com a zona Especial de Protecció de les Aus (ZEPA). Aquest lloc està constituït per més de 25.000 ha de espai marí, davant la costa de Cunit fins a la de Castelldefels. Les Costes del Garraf estan declarades zona protegida per la Generalitat de Catalunya i tenen un especial interès per ser una de les praderies de fanerògames marines més extensa i abundant de les costes de la Mediterrània que alhora també estan protegides per llei.

En l'apartat de comunitats litorals, concretament la *Posidonia oceanica* i la *Cymodocea nodosa*, l'estudi fa referència a una campanya de camp i un posterior inventari ambiental del fons marí que no concorda amb les dades que existeixen d'altres organismes públics com el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya o el Consorci dels Colls i Miralpeix (adjuntem mapes), en els que les comunitats de fanerògames marines són més extenses i més properes al port (500 metres).

Aquestes fanerògames es troben protegides a diferents nivells, tant europeu com estatal i autonòmic, a més de per diversos convenis internacionals.

A nivell europeu:

- Directiva d'Hàbitats de la Unió Europea (Dir 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres), i la posterior adaptació al progrés tècnic i científic a través de la Directiva 97/62/CE, de 27 de octubre de 1997. Les praderies de *Posidonia oceanica* i de *Cymodocea nodosa* figuren a l'Annex I, com a hàbitat 1120, amb caràcter prioritari de protecció.
- Reglament 94/1626/CE del Consell, de 27 de juny de 1994, pel que s'estableixen determinades mesures tècniques de conservació dels recursos pesquers en el Mediterrani., Prohibeix expressament la pesca de ròssec sobre praderies de fanerògames marines.

A nivell estatal:

- Llei 42/2007, del 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, en la qual s'estableix el règim jurídic bàsic de la conservació, ús sostenible, millora i restauració del patrimoni natural i la biodiversitat.

A nivell autonòmic:

- Ordre de 31 de juliol de 1991, per a la Regulació d'Herbassars de Fanerògames Marines, per la qual es declaren protegides totes les espècies de fanerògames marines presents a les costes de Catalunya (DOGC núm. 1479, de 12.08.91). Així mateix, aquesta Ordre prohibeix la destrucció d'aquestes espècies

Els impactes son crítics i importants sobre aquestes fràgils comunitats de fanerògames marines protegides per la llei i es basen en:

- * Afectació en la qualitat de les praderies de fanerògames marines i en la seva consegüent reducció causada pel dragatge que inevitablement comportarà un increment de la turbolesa de l'aigua. La disminució de la transparència de l'aigua per partícules fines en suspensió no afectarà tan sols a la comunitat vegetal, que veurà reduïda la seva disponibilitat de llum solar, sinó que també podrà tenir greus conseqüències en les comunitats d'animals filtradors que hi viuen associades (esponges, poliquets de la família Sabellidae, mol·luscs opistobranquis i bivalves, briozous, equinoderms crinoïdeus i ascidis, entre d'altres). A més, l'acumulació d'aquests sediments a nivell del substrat provocarà l'enterrament dels organismes bentònics de creixement lent, com són les fanerògames marines, entre d'altres (esponges, cnidaris antozous, briozous, etc.).
- * Canvis de la dinàmica dels fons marins i l'augment de la sedimentació aigües amunt i la disminució aigües avall que origina l'enterrament de meristemes o el desplaçament de rizomes i la seva ruptura provocant la mort dels individus.

És extraordinària la lentitud de recuperació de mortaldats o destrosses en les praderies. Una pèrdua d'una hectàrea de superfície, pot necessitar més d'un segle perquè sigui recolonitzada i això suposant que l'acció pertorbadora hagi desaparegut i el medi hagi revertit a les seves condicions inicials. Així doncs alteracions puntuals en el temps causen efectes que es mantenen durant molts anys o inclús poden arribar a ser irreversibles. Hem de pensar que degut al seu lent creixement, aquesta fanerògama marina necessita segles per a cobrir superfícies de pocs metres y mil·lennis per a constituir vertaderes praderies.

Els sistemes de correcció per evitar la turbolesa de l'aigua han de ser aplicats intensivament sense exclusió amb pantalles geotèxtils i altres sistemes mecànics per minimitzar l'afectació dels llims i altres partícules fines sobre les comunitats de fanerògames.

3) Afectació sobre la fauna

Pel que fa a la implicació dels impactes sobre la fauna marina no han estat suficientment valorats ja que es condemna les comunitats que habiten de forma permanent a tot l'espai de l'escullera on es vol fer l'ampliació.

L'estudi no contempla cap mesura per corregir l'impacte que sofriran les comunitats bentòniques, les quals han anat creant, al llarg de 60 anys, un hàbitat important que mereix la seva consideració i protecció. La importància de la conservació d'aquest hàbitat rau no només en la riquesa d'espècies que en ell habiten, sinó també en el seu paper com a *nurserie* d'alevins de peixos d'interès comercial entre d'altres.

En aquest hàbitat hi viuen espècies com: esponges (*Ircinia sp.*, *Crambe crambe*, *Cliona sp.*, etc), cnidaris (hidrozous com l'*Aglaophenia sp.*, antozous com l'*Anemonia sulcata*, *Actinia*

equina o el *Parazoanthus axinellae*), platelmints (*Prostheceraeus roseus*), mol·luscs (pops, *Octopus vulgaris*; prosobranquis com l'*Haliotis lamellosa*, *Patella sp.*, *Bolinus brandaris*; opistobranquis, *Hypselodoris picta*, *Platydoris sp.*, *Flabellina sp.*; bivalves, *Mytilus galloprovincialis*, *Donax trunculus*), poliquets espirògrafs (*Sabella spallanzanii*), nombroses espècies de crustacis, briozous (*Reptadeonella violacea*, *Schizobrachiella sanguinea*), equinoderms de tot tipus (estrelles com l'*Echinaster sepositus*, eriçons com l'*Arbacia lixula*, ofiures com l'*Ophiotrix fragilis*, holotúries, entre d'altres), ascidis colonials i solitaris, i peixos: sards (*Diplodus sargus*), esparralls (*Diplodus annularis*), llisses (*Mugil cephalus*), burrets (*Blennius canevae*), etc.

L'estudi menysprea aquestes comunitats no donant importància a la seva destrucció, i cita la posterior disponibilitat d'espai per recolonitzar un cop finalitzada la nova escullera. No obstant, donat que les noves superfícies creades estan al costat de la entrada d'un port amb trànsit intens de grans vaixells, és molt probable que aquestes siguin colonitzades ràpidament per espècies invasores que viatgen associades a aquests vaixells, com serien els ascidis *Microcosmus squamiger* i *Styela plicata*, els quals ja han colonitzat gran part dels espigons de la costa ibèrica, en el cas dels primers, i la majoria de ports (pantalans, cordes, etc) en el cas dels darrers. Aquestes ascidis arriben a crear superfícies monoespecífiques i agregats que competeixen amb les espècies autòctones, dificultant el seu creixement, com es pot observar en la recessió del musclo *Mytilus galloprovincialis* en els nostres espigons. Aquestes superfícies també poden ser una bona oportunitat per a l'expansió de l'alga invasora *Caulerpa racemosa*, la qual ja ha estat detectada en el nostre litoral.

L'estudi comenta un impacte sobre la zona de nidificació d'aus marines com la gavina corsa (*Larus audouinii*), la gavina capnegre (*Larus melanocephalus*), el corbmarí emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis*) i el xatrac becllarg (*Sterna sandvicensis*).

La gavina corsa es un animal protegit per llei i les Costes del Garraf estan declarades zona de protecció Natura 2000, Lloc d'Importància Comunitària (LIC) i Zona d'Especial Protecció de les Aus (ZEPA) per la qual cosa i estant tan propera l'actuació sobre la zona protegida, l'afectació serà important sobre els ocells que nien a l'espigó actual. L'impacte és crític sobre aquestes colònies permanents d'aus que viuen al port i les mesures correctores de construcció de refugis d'aus salvatges de dubtosa eficàcia ja que suposen canvis en el seu hàbitat i comportament.

El present estudi d'impacte ambiental no contempla cap mesura, impacte o correcció del soroll acústic submarí que es produirà en les obres d'ampliació de la dàrsena comercial. Aquest impacte acústic sota l'aigua afecta en gran mesura a tota la fauna marina de peixos, cefalòpodes, invertebrats i cetacis en varis quilòmetres a la rodona. L'estudi d'impacte ambiental està coix per no incloure aquesta important afectació al medi, que pot arribar a provocar moltes baixes en les poblacions marines.

4) Alteració de la contaminació atmosfèrica

A l'estudi d'impacte ambiental respecte a la contaminació atmosfèrica no s'ha contemplat el fet que Vilanova és una de les ciutats més contaminades per partícules en suspensió i les obres d'ampliació agreujaran aquesta problemàtica sobretot al barri de mar degut al

moviment de terres, el pas de camions i la col·locació de materials al nou espigó. Per tant cal instal·lar i fer un seguiment en temps real de nous sensors de PM10 i PM2,5 propers a la zona d'afectació per saber si els nivells de partícules en suspensió no sobrepassen els límits permesos per la llei de 50ug/m3 així com reduir en el possible la problemàtica atmosfèrica amb rentat de camions, remullada i tancament específic de piles de terra i pedres.

5) Estudi de les diferents alternatives

Vista l'enorme despesa econòmica que suposa el projecte d'ampliació del port, aquesta inversió constitueix un risc molt gran en aquests moments de recessió econòmica. A més, si tenim en compte i internalitzem les conseqüències ambientals negatives que aquest projecte produiria sobretot en la pesca, a conseqüència del deteriorament dels hàbitats esmentats, arribem a la conclusió que la millor alternativa és la zero, o sigui no realitzar el projecte.

DEMANEM:

Finalment, vistos els errors (ortogràfics en tot el document), de títol (en l'annex 5 document de síntesi on diu que es tracta de l'ampliació del port de Blanes) i les mancances en conceptes ambientals i tècnics comentades anteriorment, considerem que aquest estudi d'impacte ambiental de l'ampliació de la dàrsena ambiental del port de Vilanova i la Geltrú té greus defectes de forma i de fons i és molt suau en la quantificació i qualificació dels impactes comentats i en les correccions proposades. Per la qual cosa entenem està incomplet ja que no inclou tots els impactes ambientals i tècnics que hi haurien en la proposada ampliació del port de Vilanova i la Geltrú.

Així mateix demanem la invalidació del estudi d'impacte ambiental presentat per justificar l'ampliació de la dàrsena comercial del port de Vilanova i la Geltrú vistes les seves mancances, errors, incorreccions, suavitat i poc rigor científic en aspectes tècnics i ambientals.

Demanem que l'impacte ambiental del projecte sigui declarat sever o crític i que, per tant, sigui escollida l'alternativa zero,

Xavier Roset i Juan

President de l'Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient